

tror, at det, man mest maa beklage, er, at ved alt dette forspildtes i denne Session den Smødekommun, som Indenrigsministeren viste Thinget i mange væsentlige Punkter, og hvoraf der nu ikke er Spor i nærværende Lov, og det uagtet, at overmaade Mange her i Salen, især Fæsterne, delte Ønsket om, at her vilde man staa til.

Naar vi nu komme til den tredje Session, da tror jeg, at de Forslagsstillere, som indbragte Fæsteforslaget her i Aar, i flere Henseender den Gang have indtaget en rigtig Stilling, idet de have ført Forslaget frem i Reserve. Jeg tror imidlertid ikke, at det er nok at stille en Reserve op, men jeg tror, det fuldt saa meget kommer an paa at benytte Reserven rigtig, og jeg er bange for, at Reserven har meget liden Betydning, naar den i lang Tid glemmes. Jeg tror, at et Forslag, overensstemmende med, hvad den ærede Indenrigsminister var gaaet ind paa i den forrige Session, havde, i Stedet for den først antagne Reserve, været en bedre Reserve til at lade rykke frem her paa et senere Stadium af Sagen; derved vilde vi nemlig være komne til at kunne pointere de Bestemmelser, som Thinget maatte ønske absolut at fastholde, og vi havde da ikke nu staaet overfor den Situation at maatte tage en saadan Bestemmelse som den, der nu her foreligger. Dernæst kan jeg ikke tro Andet, end at det var en overordentlig stor taktsiff Feil, at vi ikke forleden ved Sagens 2den Behandling vedtog de stillede Ændringsforslag, og naar det ærede Medlem ikke vil tage i Betænkning maaske i Morgen at sende sin store Dvangsafsøsningslov ind i Landstinget, saa er det mig ubegribeligt, at han kunde tage i Betænkning at sende saa ubetydelige Ændringer derind, som jeg havde foreslaaet, og som dog vilde have været af overordentlig Værd for Fæsterne. Det er jo klart, at Indenrigsministeren paa det Standpunkt satte sig imod de Forslag, som alt for største Delen tidligere havde været forsvarede af Ordføreren i Landstinget, og dog ikke havde været af dem, hvormom hele Debatten egentlig dreiede sig, men jeg tror, at den ærede Minister derved forspildte en Del af den Fortjeneste, som han ellers ubestridelig vilde have

erhvervet sig ved denne Lov. Naar vi nu staa overfor Sagen i denne Situation, hvort vi ere komne, saa haaber jeg, at denne Sag vil blive reist af et kommende Folkething en anden Gang i de Punkter, hvor der er Mulighed for, at den kan føres igjennem, men at man ogsaa da vil indskrænke sig dertil, og at man ikke vil sende noget Forslag over i det andet Thing, som man har en Følelse af ikke vil kunne staa selv for den svageste Kritik. Jeg vil derefter for det Første haabe, at vi, hvis denne Sag skal fortsættes i det Spor, hvort den er ført i denne Session, ved en kommende Forhandling ville faae en Bestemmelse om Dphævelse af Bevilling til Salg paa Lehnsgodserne til Andre end Fæsterne. Efter Alt, hvad der er oplyst siden denne Sags Fremkomst om Loven af 21de Juni 1854, er dette virkelig, efter at nu saa mange Aar ere forløbne siden Udgivelsen af denne Lov, en saare rimelig Fordring. Jeg vil dernæst haabe, at man vil være i Stand til at redigere en Enke-Paragraf saaledes, at der ikke vil møde nogen Banffelighed ved Behandlingen af den i det andet Thing, men at, ligesom den tidligere fik dette Things dygtige Jurister for sig, den ogsaa kunde faae Juristerne i det andet Thing for sig. Jeg vil dernæst ønske, at der paa en eller anden Maade virkelig tilfredsstillende kunde anvises en passende Erstatning, eller at man kunde finde paa paa en eller anden Maade ved Paalæg paa Handelen imellem Jorddroitten og de andre Familier at sørge for den 10de Familie, der jo desværre nu i et stedse større Antal ved denne Lov synes mig at skulle falde ind under Loven af 1861. Egeledes vil jeg haabe, at det Forslag, som jeg stillede i forrige Session, og som den Gang blev vedtaget med 65 Stemmer mod nogle saa, om, at der hvert Aar skulde gives en Fremstilling om Fæstefagens succesfve Gang, vil blive genoptaget, og at vi maa faae en saadan aarlig Beretning, der sikkerlig i høi Grad vil bidrage til Fæstegodsets almindelige Afhændelse. Endelig haaber jeg, at man, hvis der endnu en Gang fremkommer en Lov om Fæstefagen, da der vil forbyde Anvendelsen af den nuværende Fæstelovgivning i Almindelighed for de Gaardes Vedkommende, som ikke ere Fæste-